

TÜRKİYE'DE EMPRENYE EDİLMİŞ AĞAÇ MALZEMENİN DIŞ TİCARETİ

Musa ATAR¹, Kıvanç BAKIR*²

¹Gazi Üniv., Teknik Eğitim Fakültesi, Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü, Ankara

²Bartın Üniversitesi, Bartın Meslek Yüksek Okulu, Bartın

ÖZET

Ağaç malzeme emprenye sektörü günümüzde oldukça önemli bir konuma gelmiştir. Emprenye işlemine tabi tutulmuş ahşap telefon ve elektrik direklerine olan talep sektörü oluşturmaya başlamış, daha sonra talebin değişmesi ve farklılaşması sonucu sektör gelişmiştir. Sektörün büyümesi dış ticareti de geliştirmiştir. Bu çalışma ağaç malzeme emprenye sektörünün dış ticaretteki yerini ve önemini belirtmek amacı ile yapılmıştır. Bu maksatla Türkiye'de faaliyet gösteren farklı yapılarıdaki A ve B gurubu işletmelere anket uygulanmıştır. Ayrıca bu endüstriye ait geçmiş yıllardaki dış ticaret verileri de incelenmiştir. A gurubu işletmelerin ağırlıklı olarak (% 54'ü) ithalat yaptığı, B gurubu işletmelerin ise %20'sinin ihracat, %9'unun ithalat, %12'sinin ise hem ihracat hem ithalat yapmakta olduğu, ancak %59'unun dış ticaretinin bulunmadığı belirlenmiştir. 2000-2005 yılları dış ticaret dengesinin negatif yönde olduğu belirlenmiştir. Ancak ülkemizin coğrafi konumu gereği bu sektörün dış ticaretinde avantajlı konuma gelebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Emprenye, Dış ticaret

FOREIGN TRADE OF IMPREGNATED WOOD IN TURKEY

ABSTRACT

Wood impregnation sector has come to a very important position at present. The demand for impregnated wooden telephone and utility poles has begun to form the sector, and then, due to the changes and differentiations in demand, the sector has developed. The growth of the sector has improved foreign trade as well. This study was carried out to indicate the place and the significance of wood impregnation sector in foreign trade. For his purpose, a survey was applied to different type group-A and group-B enterprises. Besides, the foreign trade data of previous years belonging to this industry were analyzed as well. It was determined that group A enterprises mostly (54%) import while 20% of group B enterprises export, 9% of them import and 12% of them both export and import. However, 59% of the group B neither export nor import. It was seen that the balance of foreign trade between 2000 and 2005 was in negative direction. Nevertheless, it is thought that, our country is able to come to an advantageous position at foreign trade of this sector due to its geographical position.

Keywords: Wood impregnation, Foreign trade

1. GİRİŞ

Çok çeşitli kullanım alanlarında değerlendirilebilen ahşap malzeme; anatomik, fiziksel, mekanik özellikler ve kimyasal yapı bakımından farklılıklar göstermektedir. Ancak, birçok kullanım yerinde mantarlar tarafından tahrip edilmekte, böceklerin arız olması nedeniyle dayanma süresi kısalmakta ve ateş, su gibi birçok dış etkenden olumsuz olarak etkilenmektedir. Bu olumsuzlukları ortadan kaldırmak ve dayanma süresini uzatmak için, çeşitli kimyasal maddeler ve yöntemlerle emprenye etmek gerekmektedir (Kara, 2003).

Ağaç malzemenin kullanım yerinde dış etkilerden korunmasının zorunlu olduğunun asırlar öncesinden kabul edildiği, bu amaçla da çeşitli önlemlerin alınarak uygulandığı arkeolojik kazılardan ve batık gemilerde yapılan incelemelerden anlaşılmaktadır. Uygarlık ilerledikçe ağaç malzemenin korunması konusunda da gelişmelerin

* Yazışma yapılacak yazar: kivançbakir@gmail.com

Makale metni 12.11.2009 tarihinde dergiye ulaştırılmış, 07.01.2010 tarihinde basım kararı alınmıştır.

olduğu saptanmıştır. Yunanlıların binalarda kullandıkları ağaç malzemeye delikler açarak içine önce yağ akıttıkları sonrasında ise ağaç malzemenin taş materyal üzerine yerleştirilip kuru olarak korunmasını sağladıkları, Romalıların ağaç malzemenin yapılmış kulelerin yanmaya karşı korunmasında alüminyum levhalar kullandıkları anlaşılmıştır (Bozkurt vd., 1993).

Teknoloji ve kimya bilimindeki gelişmelere paralel olarak emprenye endüstrisi de gelişmesini sağlamıştır. Kömürün destilasyonu sonucu kreozot elde edilmiştir. Fransız Jean Robert Breant kapalı bir çelik kazanda basınç altında emprenye yöntemini geliştirmiş, 1832 yılında Almanya’da John Howard Kıyan ağaç malzemenin cıva klorür eriyiğine batırılarak emprenye edilmesi yöntemini uygulamıştır. 1838’de İngiliz John Bethell basınç altında kreozotu kullanarak ağaç malzeme emprenye yöntemini geliştirmiş, yine 1838 yılında Dr. Auguste Boucherie’nin besi suyu çıkarma yöntemini keşfetmiştir. 1847 yılında Londra’da Sir Wiliam Burnett basınç altında çinko klorür kullanarak yöntemi geliştirmiştir (Bozkurt vd., 1993).

Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ağaç Ürünleri ve Mobilya Özel İhtisas komisyonu raporunda emprenye sektörünün önemine vurgu yapılarak, emprenye tesislerine yatırım yapılmasının gerektiği ve emprenye yapan işletmelerin sayısının artmasının kereste sektörünün rekabet gücünü arttıracığı belirtilmiştir (DPT, 2006).

İlk emprenye tesisinin 1915’de TCDD işletmeleri tarafından Denizli’de kurulmasıyla ülkemizde de emprenye işlemlerine başlanmıştır. Kurulan ilk tesis 15.000 m³/yıl kapasitelidir (DPT, 1995). Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Orman Ürünleri Sanayi Özel İhtisas Komisyonu Raporu’nda 1995 yılında Türkiye’de 2’si kamuya ait 25 adet emprenye tesisi bulunduğu belirtilmiştir. Emprenye sektöründe özellikle basınç uygulayan yöntemleri kullanarak faaliyet gösteren işletmeler gün geçtikçe artmış ve ayrı bir endüstri haline gelmiştir. 2007 yılı sonu itibarıyla Türkiye’de emprenye işlemi yapan, tamamı özel teşebbüse ait tesis sayısı 70’in üzerindedir (Bakır 2008).

Türkiye’de ağaç malzeme emprenye sektörünü iki tip işletme oluşturmaktadır. Bunlardan birincisi ağaç malzemeye sadece emprenye işlemi uygulayan işletmeler (bundan sonra A grubu işletmeler olarak adlandırılacaktır), ikincisi ise kereste üretimi veya dekorasyon gibi farklı alanda üretim yaparken üretimleri gereği veya başka bir sebeple özel bir tesis kurarak emprenye işlemi yapan işletmelerdir (bundan sonra B grubu işletmeler olarak adlandırılacaktır) (Bakır, 2008).

Bu çalışmanın amacı Türkiye ağaç malzeme emprenye sektörünün dış ticaretteki yeri ve önemini belirlemektir. Bu maksatla, bu endüstriye ait geçmiş yıllardaki dış ticaret verileri incelenmiştir. Ayrıca ağaç malzemenin korunmasında basınç uygulayan yöntemleri kullanarak emprenye endüstrisini oluşturan, Türkiye’de faaliyet gösteren farklı yapılarıdaki A ve B grubu işletmelere, yapılarını belirlemek amacıyla uygulanan anketin dış ticaret bölümü de bu çalışma kapsamında incelenmiştir.

Ticari sınıflamalara yönelik olarak harmonize sistem kullanılmakta olan ülkemizde 30 Aralık 2007 tarih ve 26742 sayılı resmi gazete yayınlanan 2007/13007 sayılı kanun ile Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon (GTİP) numaraları yeniden belirlenmiştir Ahşap 44 fasılda yer almaktadır (T.C. Resmi Gazete, 2007).

44 GTİP numarası ile başlayan fasıl “ Ağaç ve Ahşap Eşya” şeklinde genel bir tarif ile başlamakta, 44.03 GTİP numaralı yuvarlak ağaçlar (kabukları veya kısırları alınmış veya kare şeklinde kabaca yontulmuş olsun olmasın) ve 4403.10 GTİP numarası ile verilen boya, kreozot veya diğer koruyucularla işlem görmüş yuvarlak ağaçlar ile tarif edilmektedir (T.C. Resmi Gazete, 2007).

Türkiye’de ağaç malzemenin emprenye işleminde basınç uygulanan yöntemlerden ağırlıklı olarak vakum basınç vakum teknolojisine yönelik teçhizatlar ve emprenye maddeleri kullanılmaktadır. Emprenye sektörünü oluşturan A grubu işletmelerin büyük çoğunluğu küçük işletme niteliğindedir. B grubu işletmeler ise emprenye işlemi için en fazla 3 kişi çalıştırmaktadır. Emprenye işlemi çoğunlukla dış mekân mobilyalarında ve sera malzemelerinde kullanılmaktadır (Bakır, 2008).

2. MATERYAL VE METOT

Çalışmanın ilk aşamasında özellikle söz konusu sektörde faaliyet gösteren işletmelerin mevcut durumu, yapısı ve dış ticareti incelenmiştir. Bu amaçla da işletmelere yönelik bir anket hazırlanarak uygulanmıştır. Ayrıca Türkiye İstatistik Kurumu’ndan (TÜİK) elde edilen, 4403.10 GTİP numaralı boya, kreozot veya diğer koruyucularla işlem görmüş yuvarlak ağaçlara ait (bundan sonra kısaca emprenye edilmiş ağaç malzeme olarak adlandırılacaktır) 2000 – 2005 yılları arası dış ticaret değerleri belirlenerek incelenmiştir. Karşılaştırmalarda bu değerler kullanılmıştır.

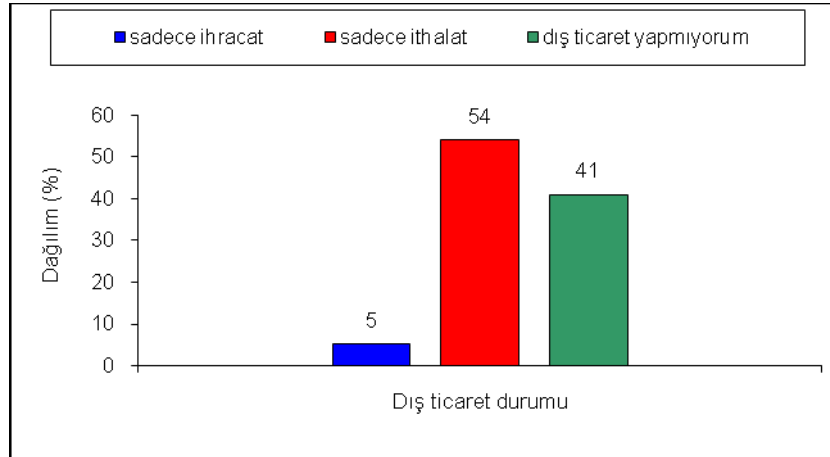
3. BULGULAR

Yapılan çalışmada her iki grubu oluşturan işletmelerin dış ticaret ilişkileri Tablo 1’de, yüzde dağılımları Şekil 1 ve Şekil 2’de verilmiştir.

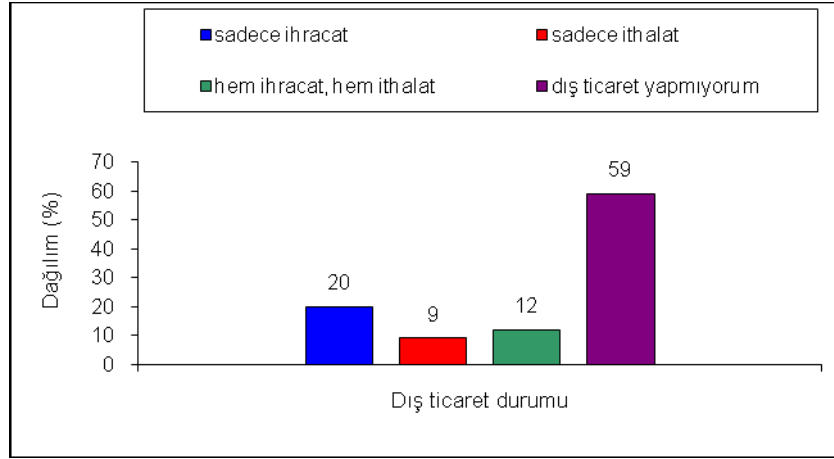
Tablo 1. İşletmelerin Dış Ticaret İlişkileri (Bakır, 2008)

İşletme grubu	İşletmelerin dış ticaret ilişkileri								TOPLAM	
	Sadece ihracat		Sadece ithalat		Hem ihracat, hem ithalat		Dış ticaret yapmıyorum			
	İşletme sayısı	%	İşletme sayısı	%	İşletme sayısı	%	İşletme sayısı	%	İşletme sayısı	%
A gurubu	1	5	12	54	-	-	9	41	22	100
B gurubu	7	20	3	9	4	12	20	59	34	100

A gurubu işletmelerin ağırlıklı olarak (% 54’ü) ithalat yaptığı, B gurubu işletmelerin ise % 20’sinin ihracat, % 9’unun ithalat, % 12’sinin ise hem ihracat hem ithalat yapmakta olduğu, ancak % 59’unun dış ticaretinin bulunmadığı belirlenmiştir (Şekil 1, Şekil 2). A gurubu işletmelerin ithal ettiği ürünleri genellikle emprenye işlemine hazır ağaç malzeme oluşturmaktadır. B gurubu işletmelerin ihracatı ağırlıklı olarak emprenye işlemi tamamlanmış ürün, ithalatı ise genellikle ağaç malzeme oluşturmaktadır. İhracatın Afrika ve Arap ülkelerine ithalatın da Rusya, Norveç, İsveç gibi ülkelerden yapıldığı belirtilmiştir (Bakır, 2008).

Şekil 1. A Gurubu İşletmelerin Dış Ticaret İlişkileri (Bakır, 2008)

Şekil 2. B Gurubu İşletmelerin Dış Ticaret İlişkileri (Bakır, 2008)

3.1.İhracat

Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) elde edilen, 4403.10 GTİP numaralı boya, kreozot veya diğer koruyucularla işlem görmüş yuvarlak ağaçlara ait 2000 – 2005 yılları, ülkemize ait, empenye edilmiş ağaç malzeme ihracat verileri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Türkiye 2000–2005 Yılları Empenye Edilmiş Ağaç Malzeme İhracat Değeri ve Miktarı (TÜİK, 2007)

	Yıllar						TOPLAM
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
İhracat Değeri (\$)	3.197.291	3.169.761	3.649.216	2.567.953	1.994.712	2.592.883	17.171.816
İhracat Miktarı (ton)	7.297	7.971	14.262	6.269	4.436	5.582	45.818

2000 – 2005 yıllarında toplam 17.171.816 \$ değerinde 45.818 ton empenye edilmiş ağaç malzeme ihracatımız olmuştur. İhracatımız 2000 – 2002 arası yükseliş göstermekte, 2002 – 2004 arası düşüş göstermekle birlikte 2005'de tekrar yükselişe geçmektedir.

Türkiye'nin empenye işlemine tabi tutulmuş ağaç malzeme ihracatında ilk 5 ülke Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Türkiye 2000–2005 Yılları Ünelere Göre Empenye Edilmiş Ağaç Malzeme İhracatı (TÜİK, 2007)

Ülke Adı	2000	2001	2002	2003	2004	2005	TOPLAM
Umman	1.754.965	2.406.357	2.079.255	1.891.403	1.057.086	940.220	10.128.286
B.A.E.	851.730	233.263	26.645	72.355	18.702	916.979	2.283.674
K.K.Türk.Cum	301.512	140.978	123.152	29.542	36.631	330.322	1.292.137
Suriye	0	0	826.900	203.449	19.500	0	1.048.849
Lübnan	99.540	41.250	202.495	229.251	104.409	59.544	736.489

2000 – 2005 yılları arasında toplamda en fazla Umman'a 10.128.286 \$, sonrasında B.A.E. 2.283.674 \$ değerinde empenye edilmiş ağaç malzeme ihracatı yapıldığı görülmektedir.

İhracat yapılan ülkeler bölgelere göre de analiz edilmiştir. Tablo 4'de empenye işlemine tabi tutulmuş ağaç malzeme ihracatı yaptığımız ülkelerin buldukları bölgeye göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 4. Türkiye’den Ülkelerin Buldukları Bölgelere Göre Empenye Edilmiş Ağaç Malzeme İhracatı (\$) (TÜİK, 2007)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	TOPLAM
Orta Doğu Ülkeleri	2.809.853	2.767.591	3.144.917	2.500.218	1.394.229	2.046.574	14.662.382
Diğer	323.396	193.959	174.210	36.376	559.179	509.406	1.796.526
AB Üyesi Ülkeleri (Yeni Katılanlar Hariç)	27.802	70.081	187.519	0	232	12.897	298.531
Asya Ülkeleri	0	137.770	96.009	23.366	9.745	18.545	284.435
Afrika Ülkeleri	1.600	0	34.922	3.753	26.834	1.800	68.909
Bağımsız Devletler Topluluğu	30.800	0	11.589	4.240	3.544	2.591	52.764
AB Üyesi Olmayan Avrupa Ülkeleri	3.840	360	1.050	0	949	2.070	8.269
Kuzey Amerika Ülkeleri	0	0	0	0	0	0	0
Güney ve Orta Amerika Ülkeleri	0	0	0	0	0	0	0
AB’ye Yeni Üye Olmuş Ülkeler	0	0	0	0	0	0	0

Ülkelerin buldukları bölgelere göre en fazla empenye edilmiş ağaç malzeme ihracatı 14.662.382 \$ ile Orta Doğu ülkelerine, en az ihracat ise 8.269 \$ ile AB üyesi olmayan Avrupa ülkelerine gerçekleşmiştir.

3.2.İthalat

Türkiye İstatistik Kurumu’ndan (TÜİK) elde edilen, 4403.10 GTİP numaralı boya, kreozot veya diğer koruyucularla işlem görmüş yuvarlak ağaçlara ait 2000 – 2005 yılları, ülkemize ait, empenye edilmiş ağaç malzeme ithalat verileri Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Türkiye 2000–2005 Yılları Empenye Edilmiş Ağaç Malzeme İthalat Verileri Değeri ve Miktarı (TÜİK, 2007)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	TOPLAM
İthalat Değeri (\$)	4.394.641	2.580.368	1.682.954	1.901.359	3.614.997	4.893.657	19.067.976
İthalat Miktarı (ton)	58.872	10.800	9.139	7.952	13.072	15.758	115.594

Türkiye’de 2000 – 2005 yıllarında toplam 19.067.976 \$ değerinde 115.594 ton empenye edilmiş ağaç malzeme ithalatı olmuştur. Ayrıca ithalatımız 2000 – 2002 arası düşüş göstermekte, 2002’den itibaren 2005’e kadar yükselmektedir.

Empenye işlemine tabi tutulmuş ağaç malzeme ithalatımızda ilk 5 ülke Tablo 6’daki gibidir.

Tablo 6. Türkiye’nin 2002–2006 Yılları Ükelere Göre Yapılan Empenye Edilmiş Ağaç Malzeme İthalatı (\$) (TÜİK, 2007)

Ülke Adı	2000	2001	2002	2003	2004	2005	TOPLAM
Rusya Federasyonu	1.314.390	974.358	754.542	489.613	776.474	1.292.125	6.601.502
Ukrayna	1.894.120	100.826	40.463	136.973	188.570	277.338	2.637.290
Burma	0	82.727	254.565	352.406	1.209.106	734.789	2.633.593
A.B.D.	77.977	64.424	73.760	86.201	443.018	627.339	1.372.719
Belçika	0	0	0	53.222	279.781	564.457	897.460

Empenye edilmiş ağaç malzeme ithalatında ilk sırayı 6.601.502 \$ ile Rusya Federasyonu almakta, 2.637.290 \$ ile Ukrayna takip etmektedir.

Ülkelerin buldukları bölgelere göre empenye edilmiş ağaç malzeme ithalatı rakamları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Ülkelerin Buldukları Bölgelere Göre Emprenye Edilmiş Ağaç Malzeme İthalatı (\$) (TÜİK, 2007)

Ülkelerin Buldukları Bölge	2000	2001	2002	2003	2004	2005	TOPLAM
Bağımsız Devletler Topluluğu	3.909.734	1.694.659	926.442	863.262	1.032.653	1.826.773	10.252.523
Asya Ülkeleri	0	82.727	254.565	352.406	1.224.984	1.381.515	3.296.197
AB Üyesi Avrupa Ülkeleri (Yeni Katılanlar Hariç)	158.429	409.693	190.938	501.973	746.023	887.719	2.894.775
Kuzey Amerika Ülkeleri	77.977	64.424	73.760	86.201	443.018	627.339	1.372.719
AB Üyesi Olmayan Avrupa Ülkeleri	212.635	239.935	57.209	26.883	42.950	106.565	686.177
AB Üyesi Yeni Olmuş Ülkeler (Sadece Yeni Katılanlar)	20.873	7.577	50.249	51.698	108.869	0	239.266
Afrika Ülkeleri	14.993	81.353	30.737	0	0	32.641	159.724
Diğer	0	0	91.130	0	0	0	91.130
Güney ve Orta Amerika Ülkeleri	0	0	0	0	16.500	32.105	48.605
Orta Doğu Ülkeleri	0	0	7.924	18.936	0	0	26.860

Ülkelerin buldukları bölgelere göre en fazla ithalat 10.252.523 \$ ile Bağımsız Devletler Topluluğu ülkelerinden yapılmıştır. Bunu Asya, sonrasında da AB üyesi Avrupa ülkeleri izlemiştir.

3.3.Emprenye Edilmiş Ağaç Malzeme Dış Ticaret Dengesi

Türkiye'nin ithalat ve ihracat verileri kullanılarak hazırlanan emprenye edilmiş ağaç malzeme dış ticaret dengesi Tablo 8'deki gibidir.

Tablo 8. Türkiye'nin Emprenye Edilmiş Ağaç Malzeme Dış Ticaret Dengesi (TÜİK, 2007)

	İhracat (\$) A	İthalat (\$) B	Ticari Denge (\$) A-B	Dış Ticaret Hacmi (\$) A+B	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%) (A/B)*100
2000	3.197.291	4.394.641	-1.197.350	7.591.932	72,75
2001	3.169.761	2.580.368	589.393	6.750.129	122,84
2002	3.649.216	1.682.954	1.966.262	6.332.170	216,83
2003	2.567.953	1.901.359	666.594	4.469.312	135,06
2004	1.994.712	3.614.997	-1.620.285	6.609.709	55,18
2005	2.592.883	4.893.657	-2.300.774	7.486.540	52,98
TOPLAM	17.171.816	19.067.976	-1.896.160	36.239.792	90,06

Emprenye sektörü dış ticaret dengesi sadece 2001, 2002 ve 2003 yıllarında pozitif değer almıştır. Ticaret hacmi olarak bakıldığında 2004'den itibaren bir azalış söz konusudur. 5 yıllık ticari dengesi ise negatif olup 1.896.160 \$ dır.

Emprenye edilmiş ağaç malzeme ihracatın ithalatı karşılama oranı yıllara göre değişmekle birlikte 2002'ye kadar bir yükseliş göstermiş daha sonra 2004'e kadar düşüş ve 2005 yılında tekrar yükseliş eğilimine geçmiştir. En yüksek 2002 yılında % 216,83, en düşük karşılama ise 2004 yılında % 52,98 olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı beş yıllık ortalamada % 90,06'dır.

3.4.Emprenye Sektörünün Dünyadaki Durumu

Uluslararası Ticaret Merkezi'nin (International Trade Center) uluslararası iş gelişiminde pazar istatistikleri verilerine göre 2001 – 2005 yılları 4403.10 GTİP numaralı koruma işlemine tabi tutulmuş ahşap direklere ait dünya ülkeleri toplam ihracat ve ithalat verileri birlikte incelenerek Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. 2001-2005 Yılı 4403.10 GTİP Numaralı Emprenye İşlemine Tabi Tutulmuş Ahşaba Ait Dünya Ülkeleri Toplam İhracat Ve İthalat Verileri (International Trade Center, 2009a)

Yıllar	İhracat (bin \$) A	İthalat (bin \$) B	Ticari Denge (bin \$) A-B	Dış Ticaret Hacmi (bin \$) A+B	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%) (A/B)*100
2001	267.858	178.295	89.563	446.153	150,23
2002	241.845	172.873	68.972	414.718	139,9
2003	233.887	205.425	28.462	439.312	113,86
2004	433.783	260.201	173.582	693.984	166,71
2005	292.658	311.963	-19.305	604.621	93,81
2001- 2005 Yılları Toplamı	1.470.031	1.128.757	341.274	2.598.788	130,23

Tablo 9’a göre 2001-2005 yılları arasında dünya ülkeleri toplamında 1.470.031.000 \$’lık ihracat, 1.128.757.000 \$’lık ithalat gerçekleştirilmiştir. Yine aynı yılların toplamına bakıldığında ticari denge pozitif olarak (341.274.000 \$) gerçekleşmiş, ihracatın ithalatı karşılama oranı da % 130,23 olmuştur.

Ayrıca Uluslararası Ticaret Merkezi’nin uluslararası iş gelişiminde pazar istatistikleri 4403.10 GTİP numaralı koruma işlemine tabi tutulmuş ahşap direklere ait 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 yılları ilk sıralardaki ülkelerin ihracat verileri ve Türkiye’nin dünya ihracatındaki durumu Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. 2001 - 2005 Yılları 4403.10 GTİP Numaralı Emprenye İşlemine Tabi Tutulmuş Ahşaba Ait Dünya Ülkeleri İhracat Verilerine Göre İlk Sıralardaki Ülkelerin ve Türkiye’nin Dünya İhracatındaki Payı (International Trade Center, 2009a)

Ülke Adı	2001			2002			2003			2004			2005		
	İhracat Miktarı (bin \$)	Dünya İhracatındaki Payı (%)	Dünya İhracatındaki Sıralaması	İhracat Miktarı (bin \$)	Dünya İhracatındaki Payı (%)	Dünya İhracatındaki Sıralaması	İhracat Miktarı (bin \$)	Dünya İhracatındaki Payı (%)	Dünya İhracatındaki Sıralaması	İhracat Miktarı (bin \$)	Dünya İhracatındaki Payı (%)	Dünya İhracatındaki Sıralaması	İhracat Miktarı (bin \$)	Dünya İhracatındaki Payı (%)	Dünya İhracatındaki Sıralaması
Kanada	35.967	13,43	3	39.920	16,51	2	33.683	14,40	2	41.144	9,48	3	55.140	18,84	1
A.B.D.	26.339	9,83	4	21.230	8,78	4	34.323	14,68	1	42.326	9,76	2	37.074	12,67	3
Finlandiya	15.543	5,80	6	21.925	9,07	3	24.904	10,65	4	26.766	6,17	5	31.422	10,74	4
İsveç	5.083	1,90	9	15.596	6,45	5	15.655	6,69	5	16.459	3,79	8	18.243	6,23	5
Türkiye	3.170	1,18	13	3.649	1,51	12	2.568	1,10	14	1.995	0,46	21	2.593	0,89	17
DÜNYA TOPLAMI (bin \$)	267 858			241 845			233 887			433 783			292 658		

Uluslararası Ticaret Merkezi’nin 2001-2005 yılları dünya üzerindeki uluslararası iş gelişiminde pazar istatistikleri 4403.10 GTİP numaralı emprenye edilmiş ağaç malzeme ihracat verileri incelendiğinde sıralama yıllara göre değişmekle beraber ilk beş de Kanada, A.B.D., Finlandiya, ve İsveç görülmektedir. Türkiye’nin ise bu konuda dünya ihracatında ki payı ve sıralaması 2001 senesinde %1,18 ile 13. sırada, 2002 senesinde %1,52 ile 12. sırada, 2003 senesinde %1,10 ile 14. sırada, 2004 senesinde %0,46 ile 21.sırada ve 2005 senesinde %0,89 ile 17.sırada yer almıştır.

Uluslararası Ticaret Merkezi’nin uluslararası iş gelişiminde pazar istatistikleri 4403.10 GTİP numaralı koruma işlemine tabi tutulmuş ahşap direklere ait 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 yılları ilk sıralardaki ülkelerin ithalat verileri ve Türkiye’nin dünya ithalatındaki durumu Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. 2001- 2005 Yılları 4403.10 GTİP Numaralı Emprenye İşlemine Tabi Tutulmuş Ahşaba Ait Dünya Ülkeleri İthalat Verilerine Göre İlk Sıradaki Ülkeler ve Türkiye'nin Dünya İthalatındaki Payı (International Trade Center, 2009b)

Ülke Adı	2 001			2 002			2 003			2 004			2 005		
	İthalat Miktarı (bin \$)	Dünya İthalatındaki Payı (%)	Dünya İthalatındaki Sıralaması	İthalat Miktarı (bin \$)	Dünya İthalatındaki Payı (%)	Dünya İthalatındaki Sıralaması	İthalat Miktarı (bin \$)	Dünya İthalatındaki Payı (%)	Dünya İthalatındaki Sıralaması	İthalat Miktarı (bin \$)	Dünya İthalatındaki Payı (%)	Dünya İthalatındaki Sıralaması	İthalat Miktarı (bin \$)	Dünya İthalatındaki Payı (%)	Dünya İthalatındaki Sıralaması
A.B.D.	31.359	17,59	1	36.143	20,91	1	33.868	16,49	1	41.835	16,08	1	55.536	17,80	1
Meksika	14.106	7,91	2	10.271	5,94	3	12.945	6,30	4	27.944	10,74	3	26.186	8,39	4
İrlanda	10.321	5,79	4	13.646	7,89	2	24.213	11,79	2	39.572	15,21	2	30.121	9,66	3
Birleşik Krallık	9.112	5,11	5	6.703	3,88	5	9.386	4,57	5	15.932	6,12	4	33.604	10,77	2
Fransa	4.446	2,49	8	6.415	3,71	6	7.214	3,51	6	9.524	3,66	5	9.122	2,92	8
Türkiye	2.580	1,45	16	1.683	0,97	21	1.901	0,93	23	3.615	1,39	16	4.894	1,57	12
DÜNYA TOPLAMI (bin \$)	178.295			172.873			205.425			260.201			311.963		

Uluslararası Ticaret Merkezi'nin 2001-2005 yılları dünya üzerindeki uluslararası iş gelişiminde pazar istatistikleri 4403.10 GTIP numaralı empenye edilmiş ağaç malzeme ithalat verileri incelendiğinde sıralama yıllara göre değişmekle beraber ilk beş de A.B.D, Birleşik Krallık (İngiltere), İrlanda, Fransa, ve Meksika görülmektedir. Türkiye'nin ise 4403.10 GTIP numaralı empenye edilmiş ağaç malzemenin dünya ithalatında ki payı ve sıralaması 2001 senesinde %1,45 ile 16. sırada, 2002 senesinde %0,97 ile 21. sırada, 2003 senesinde %0,93 ile 23. sırada, 2004 senesinde %1,39 ile 16. sırada ve 2005 senesinde %1,57 ile 12.sırada yer almıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye ağaç malzeme empenye sektörünün dış ticaretteki yeri ve önemini incelediğimiz bu çalışma sonucunda görülmüştür ki; Türkiye'nin bu sektörde dünya ihracatında ki payı ve sıralaması 2001 senesinde %1,18 ile 13. sırada, 2002 senesinde %1,52 ile 12. sırada, 2003 senesinde %1,10 ile 14. sırada, 2004 senesinde %0,46 ile 21.sırada ve 2005 senesinde %0,89 ile 17.sırada; dünya ithalatındaki ki payı ve sıralaması ise 2001 senesinde %1,45 ile 16. sırada, 2002 senesinde %0,97 ile 21. sırada, 2003 senesinde %0,93 ile 23. sırada, 2004 senesinde %1,39 ile 16. sırada ve 2005 senesinde %1,57 ile 12.sırada yer almıştır.

Türkiye'nin dış ticaret dengesi açısından TÜİK verilerine göre empenye sektöründe denge 2000–2005 yılları arasında negatif yöndedir. Bu durum sektör için hem dışa açılma hem de iç pazarın ithal ürünlerle doyurulması açısından bir tehdit oluşturmaktadır (Bakır, 2008).

Yine TÜİK verilerine göre 2005 yılında Çin'den 440.532.\$'lık empenye edilmiş ağaç malzeme ithalatı yapıldığı görülmüştür. Bu durum sektör açısından ileride ciddi bir tehdit oluşturabileceği söylenebilir (TÜİK, 2007).

2000–2005 yılları ithalat verileri incelendiğinde Türkiye'den en fazla empenye ağaç malzeme ihracatının Umman'a, sonrasında da Birleşik Arap Emirlikleri'ne yapıldığı görülmüştür. Uluslararası Ticaret Merkezi'nin verilerine göre Umman 2006 yılı verilerine göre en çok empenye edilmiş ağaç malzeme ithalatı yapan ilk on ülke arasındadır. Türkiye'nin coğrafi konumu itibariyle empenye edilmiş ahşaba ihtiyaç duyan ülkelere yakınlığı bir fırsat olarak değerlendirilebilir (Bakır, 2008).

Türkiye AB üyeliği sürecindedir. Türkiye'nin gelecekte çok önemli gelişmeler gösterebileceği, böylece ürünlerin pazarının genişlemeye devam edebileceği söylenebilir (Bakır, 2008).

Türkiye’de İhracatı Geliştirme ve Destekleme Merkezi (İGEME) ve Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme Merkezi (KOSGEB) gibi küçük ve orta ölçekli sanayi geliştirme amaçlı kurumlar bulunmaktadır. Adı geçen bu kurumların fuar desteği, gezi desteği, reklâm ve broşür desteği gibi farklı alanlarda verdikleri birçok destek de mevcuttur. Bu destekler kullanılarak pazar alanları geliştirilebilir, pazar payları artırılabilir.

İzlenecek doğru stratejiler ve pazarlama çalışmaları ile teşvik destekleri de alınarak emprenye edilmiş ağaç malzeme dış ticaretinde önemli ilerlemeler sağlanabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Bakır, K. 2008, “Türkiye Emprenye Endüstrisi, Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, 71-84, 113-125.
- Bozkurt, Y., Göker, Y., Erdin, N. 1993, Emprenye Tekniği, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları, İ.Ü. Yayın No: 3779, O.F. Yayın No: 425, İstanbul, 1 – 3.
- DPT 1995. Orman Ürünleri Sanayii, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı, Yayın No: DPT: 2376 – ÖİK: 445, Ankara, 73.
- DPT 2006. Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007 – 2013), Ağaç Ürünleri ve Mobilya İhtisas Komisyonu Raporu, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı, Ankara, 19.
- International Trade Center 2009a. Trade Map Trade Statistics for International Business Development, List of Exporters for The Selected Product in 2006, Product: 4403.10 Poles, treated/painted etc., http://www.trademap.org/Country_SelProduct.aspx, 21 Ekim 2009.
- International Trade Center 2009b. Trade Map Trade Statistics for International Business Development, List of Importers for The Selected Product in 2006, Product: 4403.10 Poles, treated/painted etc., http://www.trademap.org/Country_SelProduct.aspx, 21 Ekim 2009.
- Kara, A. M. 2003. Amonyaklı Bakır (ACQ) ile Emprenye Edilen Sarıçam (Pinus Silvestris L.) Odununun Karakterizasyonu, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Kahramanmaraş, 4.
- T.C. Resmi Gazete 2007. İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli’nin 1/1/2008 Tarihinden Geçerli Olmak Üzere Yürürlüğe Konulması ve 22/12/2006 Tarihli ve 2006/11437 Sayılı Kararnamenin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Karar, T.C. Başbakanlık, Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, Tarih: 30.12.2007, Sayı: 26742, Ankara.
- TÜİK 2007. İthalat – İhracat İstatistik Kayıtları, T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)